

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Peregrinus terræ. Fascicvlvs Myrrhæ Siue Considerationes Variæ Super
Plagas Et Vulnera Christi D.N. Itinerarium. Seraphinus. Civis coeli

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

cap. 8. De peccato Veniali

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49469](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49469)

& collocatur in virtute: ergo vera infamia solum in peccato & vitio collocabitur & consistet. Præterea Deus est summa gloria; & summus honor per essentiam: ergo peccatum Deo oppositum summa erit ignominia & infamia. Unde tanquam veritas certa & infallibilis concluditur, quod sicut verus honor consistit in seruire Deo & honorare Deum; ita vera infamia à contrario consistit in peccare & offendere Deum. Videant igitur mundani homines, in quanta viuant cæcitate, cum dicunt *malum bonum, & bonum malum*, honorem appetant veram infamiam, & infamiam honorem. Ergo quicumque verum amat honorem, quicumque se in propria fama & reputatione conservare desiderat, omnino studio & conatu veram & solam ignominiam causam, qua est peccatum, effugere studeat. Quod si hanc infamiam & ignominiam non apprehenderit in hac vita, apprehendet eandem bene in futura vita, quando oculos aperiet, videbitque, quid sit peccatum, quantumque in se contineat infamiam & abominationem. Hac ignominiam macula contaminatus erit per totam eternitatem: *Et opprobrium eius non delebitur. Et ut talis & à Deo, & ab omnibus creaturis iudicabitur.* Mich. 6. 7. Prov. 7.

De Peccato veniali.

Cap. VIII.

Inter reliquos errores falsasque opiniones, quibus ob peccati obcecationem incuti de vitiis; sunt mundani homines, hæc quoque admodum grauis est, quod parvipendunt peccata venialia. Hæc miseris mundanos inuasit falsa imaginatio & persuasio, ut omne illud, quod genere peccati non est peccatum mortale, quia non priuat Gratiã Dei, exiguum inferat animæ damnum ac nocuum, ac proinde non sit multum curandum. Ad extirpandum hunc errorem, ad eam animæ nociuum salutem, præsens caput inferuet, in quo & de damnis, quæ peccatum veniale animæ causat & infert, & de eiusdem reme-

diistrabitur: supponendo primò, quantum proposito & fini nostro sufficet, cognitionem naturæ & proprietatis peccati venialis. Hinc ergò exordiamur.

Essentia peccati venialis.

Iuxta Doctoris Angelici doctrinam, peccatum veniale non est contra Charitatem; sed contra fervorem Charitatis: non est contra amicitiam Dei; sed contra familiaritatem Dei: nec est contra Gratiâ habitabilem; sed est contra actualem. Probatür prima definitio siquidem peccatum veniale in hoc distinguitur à mortali, quod mortale est contra ultimum finem, quod Deus, summum nostrum bonum: ergò etiam est contra charitatem ad consecutionem ultimi finis necessariam; at peccatum veniale non est contra ultimum finem: ergò non tollit charitatem, sed charitatis fervorem. Operatione peccatorum venialium anima ferventer operatur nequit in ordine ad actus charitatis, eò quod Deus pœnam talium peccatorum subtrahat auxilia & consolationes spirituales ad fervorem necessarias. Sic peccatum veniale non tollit, neque aliqua ex parte diminuit Gratiâ & Charitatem; sed tollit solum actus ferventes & intensos Charitatis, quod est idem dicere non diminuit Gratiâ intrinsicè, quantum ad substantiam; sed solum extrinsicè, quantum ad suam operationem; quemadmodum cinis igni superpositus non tollit ignis substantiam, sed operationem durat quia igne coopertus, non, uti primò, calefacit.

Verùm dubitare quis poterit & dicere: Sicut serpens caloris est calor, ita fervor charitatis est charitas: ergò diminuit & tollit quoque Charitatem. Respondetur disparem esse rationem inter calorem & charitatem quia per fervorem charitatis non intelligimus aliquid quod sit intrinsicè charitati; sed solum actum. Unde idem est dicere: peccatum veniale tollit fervorem Charitatis, ac dicere: tollit actus ferventes Charitatis ipsa charitate semper perseverante in sua substantia.

Et ut paucis plura complectamur, dicemus in his

peccatum mortale differre à veniali: quod mortale tollat charitatem & habitum charitatis; veniale vero tollat solum actum: tum quia, dum anima operatur actum aliquem culpæ venialis, eodem tempore actum aliquem charitatis operari nequit; tum etiam, quia post commissum peccatum veniale anima minus habilis & apta efficitur ad exercendos actus feruentes charitatis propter auxiliorum Diuinorum subtractionem, veluti dictum est supra. Cum hoc simul intelligitur alius quidam modus explicandi diuersitatem peccati venialis à mortali, nimirum: peccatum mortale est contra vltimum finem, vti dictum est: veniale est contra media ad Deum, vltimum finem, referibilia. Etenim, dum committitur peccatum veniale, actus ille ad Deum referri non potest: ergo peccatum veniale aduersatur medijs & actibus ad Deum referibilibus, & eisdem tollit: igitur peccatum veniale non est contra vltimum finem; sed contra media, nempe contra actus bonos, quibus medijs tendimus ad vltimum finem.

*Exponitur alio modo essentia
peccati venialis.*

Eandem doctrinam explicat S. Thomas hoc alio modo: *In charitate sunt quatuor: essentia, inhærentia, actus, seruator. Vltima tria minus possunt per veniale, non autem primum.* q. d. peccatum veniale non tollit essentiam & substantiam charitatis; tollit tamen actum, & diminuit feruorem & vnionem seu inhærentiam.

Ex dictis manet quoque probata secunda definitio peccati venialis: quod, nimirum, non tollat amicitiam Dei, quia non tollit Gratiã; sed est contra familiaritatem, quia nonnullos tollit influxus & inspirationes cœlestes, quarum interuentu & suffragio S. D. M. nobiscum familiariter agit & conuersatur. Probatur etiam tertia definitio, quod peccatum veniale non sit contra Gratiã habitualem, veluti peccatum mortale; sed contra actuaalem excitantem & adiuuantem; quia culpa eius illam impendit, vt dictum est. Et hæc de essentia peccati venialis: ad damna, quæ animæ inferi, pregradiamur.

MOYSII
IDERRI
L. II.
O. V.

Peccatum veniale, Macula
anima.

PRIMUM peccati venialis damnum est, quod macula
& contaminet animam. Quia peccatum veniale
est non tanta & tam grauis macula sit, quam est peccatum
mortalis; nihilominus vera aliqua & intrinseca
macula est; siquidem peccatum veniale & suam foris
malitiam intrinsecam, cum sit actus quidam inordinatus
contra rationem, ergo & suam habet maculam: quae
macula moralis nihil aliud est, quam deordinatio quorundam
moralis; ergo est macula & deturpatio animae.
Hanc doctrinam declarat S. Thomas hoc exemplo
Sicut in aliquo corpore contingit esse maculam duplicem
vno modo per priuationem, V. g. coloris; alio modo per
perinductionem alicuius impediens colorem, puta linteum
pulueris; ita et in animam inducitur macula: primo
modo peccatum mortale, secundo veniale, quod
tollit gratiam, sed eam dumtaxat impedit quantum ad
operationem. Considera igitur pulchram imaginem
& similitudinem Dei, quae animae nostrae, mediante
Gratia, inest: & quae ratione deinde peccatum veniale
quamuis non tollat imaginis substantiam, nihilominus
pulchritudinem eius & decorem cooperat, efficiens
que, ne forissecus in actibus, vti deberet, compareret
& quod magis multiplicetur peccata venialia, eodem modo
puluis, quo obducatur, adaugeatur: vnde miseratus
ma diues est; at nihil ei profuit diuitiae suae; pulchritudo
aut sua non gaudet pulchritudine. Explicatur eadem
veritas alio quodam simili exemplo: sicut in corpore
peritur duplex nitor & splendor: vnus coloris, & intrinse-
secus; luminis alter; & extrinsecus; ad eundem modum
in anima est splendor intrinsecus, Gratiae scilicet
habitualis; & extrinsecus, nempe, Gratiae actualis. Peccatum
mortalis est macula tollens primum lumen
peccatum veniale est macula tollens
secundum.

Peccatum veniale, Offensa Dei.

Peccatum veniale non solum est macula contaminans & deturpans animam, verum etiam offensa est, quia displicet Deo, ergo offendit: Et iuxta hunc sensum de peccatis venialibus locutus est Apostolus, quando dixit: *In multis offendimus omnes*, puta, in multis occasionibus, quae sunt peccata venialia. Praeterea probatur: quia peccatum veniale modo suo est *aversio à Deo, & conversio ad creaturam*, eum peccans peccato veniali eo ipso ad Deum se referre nequeat: ergo qui peccat venialiter, in quantum tale committit peccatum, certo quodam modo à Deo aversus & alienus est, est conversus quoque ad creaturas, veluti ad obiectum non referibile ad Deum, esto rationem ultimi finis in tali obiecto non collocet.

Hinc colligitur, quantum damnum conferat peccatum veniale, quando semoto rationis freno & timore Dei iuxta sensualitatis exigentiam multiplicatur. Quia quamdiu anima in malo illo habitu constituta est, non facit aliud, nisi continuo offendere Deum, & non nisi Deo displicere studet, & exiguam valde illius curam & existimationem se habere demonstrat. Quid faceret Dominus, si domi suae famulum haberet continuo inobedientem in rebus etiam minimis & ordinariis: & Dominus iubente hoc, ille ageret aliud: & tamen si non eriperet ei honorem aut vitam, nihil tamen curaret, quod Dominum offendar, & ad indignationem provocet? Profecto huiusmodi famulo pronunciaré & ominari possemus, non diutius eum in domo & in gratia Domini sui perseveraturam. Hoc idem facile continget ei, qui nullam peccatorum venialium evitandorum curam habet, eod quod ea non graues sed leues Dei offensas esse existimet: quia licet peccatum veniale respectu mortalis offensa leuis censeatur, consideratum tamen in se ipso & in ordine ad summam & infinitam Maiestatem personae offensa, & ad vilitatem personae offendentis valde grauis offensa censenda, & vt talis odio habenda & abhorrenda est, ac Diuinâ patrocinate Gratiâ curandum, nè vnquam incurramus peccata deliberata & voluntaria, etiam venialia.

*Peccatum veniale, contrarium
Legi Dei.*

Peccatum veniale non tantum est præter legem Dei, sed etiam contra legem Dei. Quia lex Dei, cum seipsa sit iusta & sancta, omnem culpam, omne peccatum & graue & leue prohibet: ergo non solum peccatum mortale, sed etiam veniale est contra legem Dei. Quamuis non desint Authores, qui negent hunc modum loquendi, asserantque peccatum veniale non esse contra legem Dei, si sermo est de lege charitatis, contra quam non est peccatum veniale, quia non tollit charitatem; concedant verò prædictum modum loquendi, sermo est de lege Dei vniuersali, in quo sensu & nomine loquimur.

*Peccatum veniale habet reatum
pœnæ.*

Peccatum veniale præter culpam continet etiam reatum, qui est dignitas & obligatio pœnæ, non quædam æternæ, vt est in peccato mortali; sed temporariæ, aut in hac vita, aut in Purgatorio expiandæ. Cuiusmodi veniali peccato, tamen minimo, Diuina iustitia pœnam constituit: & quamuis quilibet peccator ipsa considerata videatur exigua: simul tamen inuita & vnitæ ingentem efficiunt cumulum: Si contempnis, & appendis, expauesce, cum numeras: si parui pendis pœnam peccati venialis, quandò eam solam per seipsum consideras: time & treme in consideratione eiusdem cum alijs simul vnitæ. Enimverò coniectæ pœnæ peccatorum venialium totâ vitâ commissorum immensæ quasi conficiunt massam pœnarum: eoque attingere possunt, vt superent pœnam alicui mortali peccato debitam. Tantum possunt multiplicari pœnæ venialium, vt simul sumptæ superent pœnam vnius mortalis. Non est sermo de pœna damni; sed solum de pœna sensus: nam si vnum peccatum mortale promerebitur

gradus tormenti ignis; decem millia peccatorum venialium; sic cuiuslibet medius corresponderet gradus, promerebunt quinque millia graduum: sicque horum poena superabit poenam illius: unde simul stare potest, quod anima in purgatorio plus patiatur ab illius igne propter peccata venialia, quam mala damnata anima patiatur ab igne infernali propter mortalia. *Expansce* igitur cum Augustino, considerando peccata venialia non per se sola; sed in sua multitudine & vnione culpam & poenarum.

Ultra hanc poenam, quae peccato veniali ex natura sua competit: idem etiam peccatum subiacet poenae aeternae per accidens, nimirum, propter vnionem, quam habet cum peccato mortali in Inferno. Ratio est, quia peccatum ibidem nullam habet remissionem: ergo nec peccatum veniale ibidem remittetur; sed semper durabit, ac per consequens semper punietur. Neque in futura vita duntaxat; sed etiam in praesenti quis patitur damnum temporale peccatorum venialium; quia, sicut nonnulla bona opera hominum peccatorum, etsi non mereantur vitam aeternam, merentur tamen aliqua bona temporalia in hac vita, puta diuitias honores &c. veluti docet S. Augustinus; ita quaedam opera mala Iustorum non merentur poenam aeternam, sed temporalem, puta, afflictiones, bonorum iacturam, & nonnuquam etiam ipsam mortem. Quemadmodum videre est in morte illata Moysi propter exiguam fiduciam, vel, vt alii volunt, propter impatientiam in tollerando tumultum populi, quae fuit peccatum veniale & leue, vt notat S. Augustinus: Et patet etiam in Oza, qui mortuus est morte improvisa, quia tetigit Arcam irreuerenter, seu cum exigua reuerentia, quae fuit culpa solum venialis, vt notat Abulensis: & denique in alio Propheta, qui cum abiisset, inuenit eum leo, & occidit, eo quod intermisit orare, donec Deus dedisset ei lumen, quo intellexisset sanctissimam eius voluntatem: *No debebat faciliter credere, sed Dominum inuocare, vt sibi super hoc veritatem ostenderet.* Nihilominus defectus ille orandi fuit solum venialis, quia simul habuit timorem offendendi Deum: *Timuit enim ille bonus Prophe-*
 E 3 ra of.

MOYSI
 DEREI
 I
 O V

ea offendere Deum: nisi obediisset ficto illi Propheta
quem verum & sanctum Prophetam existimabat.

*Peccatum veniale disponit ad
mortale.*

Praecipuum damnus, quod peccatum veniale est
fert animam, est, quod disponat animam ad peccatum
mortale. Dispositio desumit naturam suam a forma
quam disponit: quantum igitur malum erit peccatum
veniale, dum forma, ad quam disponit, est peccatum
mortale, quod est summum malum. Huius effectus
tres assignantur rationes: quia in poenam peccatorum
venialium diminuantur Diuina auxilia supernaturalia
accrefcunt tentationes carnis & Daemones: habitum
in paruum, disponitur ad magna: quemadmodum qui
fuescit furari res paruas & minutas, paulatim occasum
dara furabitur res maioris ponderis & pretii. Erat
de effectu & damno peccati venialis. Ad remedia pro
cedamus.

Ac primò apprehendendum est peccatum veniale
tanquam magnum malum; & plus timendum, quam
omnia temporalia praesentis vitae damna, & plus etiam
quam ipsa aeterna Inferni poena, seclusa culpa, veluti
lud timuere omnes Sancti.

Primò, quia non solum disponit ad peccatum mor-
tale, vti dictum est, sed nonnunquam etiam transit
mortale, idque in pluribus casibus: primò, ratione viti-
mi finis: *Nullum peccatum adeò veniale, quod non vit-
eriminale, dum placet, & amatur vt vltimus finis.* Sec-
cundò, ratione malae intentionis: veluti qui dicit
mendacium, vt furaretur. Tertio ratione scandali.
Quartò ratione periculi prolabendi in peccatum mor-
tale. Quintò & vltimò, ratione contemptus: sicut qui
committeret aliquod peccatum veniale, nè obediret
Deo, & hoc contemneret & parui aestimaret.

Secundò, timeadum ac fugiendum est peccatum
veniale propter poenam spiritualem, qua puniunt à Deo
in hac vita: & est attenuatio seu diminutio Diuinae
auxi-

auxiliorum, quæ in tribus Dei beneficiis consistunt: in protectione, excitatione & directione. Quia Deus in pœnam peccatorum venialium primò nos non protegit ac defendit à tentationibus Dæmonum, ut prius faciebat; sed maiorem eis concedit & permittit tentandi potestatem. Secundò, Diuinæ excitationes & inspirationes, quibus Deus affectum hominis à creaturis auocat & retrahit, & in cœlum subleuat, sunt rariores. Tertio, patiora sunt auxilia directionis & executionis operum.

Neque Deus punit duntaxat hac pœnâ spiritali defectus, in quibus est culpa; verùm etiam eos, qui absque culpâ existunt, & solum dicunt defectum perfectionis: ut quando non correspondemus Diuinis inspirationibus, ad quas non obligamur. Hos defectus non castigat Dominus Deus noster pœnâ positivâ (quia ubi non est culpa, ibi nec datur pœna) sed pœnâ priuatiuâ, attenuando & diminuendo Diuinæ gratiæ auxilia: etenim Deus ita nobiscum agit, sicuti nos agimus cum Deo (Cum iusto iustus eris, & cum peruerso peruertèris) Ergò si nos simus parci & auari in Deum, & non nisi id, ad quod sub peccato obligamur, facere volumus; Deus quoq; parcus erit nobiscum, ac manum liberalem in Diuinis suis distribuendis donis & beneficiis contrahet. Advertendū insuper, eum, qui non correspondet Diuinæ, vocationi, frequenter à culpa haud esse liberum; quia eandem executioni mundare omittit, non propter aliquod motuum rationabilis; sed propter aliquam passionem fastidii, pigritiæ, & superflui affectus ad rem terrenam: & operari ex passione est malum & peccatum: quia cum homo sit rationalis, eius motuum operandi non passio, sed ratio sit,

oportet.

Expq.

IOYSLI
DEREI
O V

Less. ubi
sup. i

Psal. 17.

Less. ubi
sup.

*Exponitur alio modo, quomodo peccatum
veniale disponat ad mor-
tale.*

Punitur insuper hęc pœnã Spirituali & priuati-
onis & negligentia in via Dei: quando Christo-
nus est frigidus tepidus & negligens in domandis
passionibus, in crescendo & perficiendo se in virtutibus
quia signum est, parum ab eo Gratiam Dei æstimare
cum eam amissionis exponit periculo; & quia compen-
diat, attenuatis paulatim Diuinis auxiliis & de-
nutis, permittit Deus, vt perdat & amittat Gratiam
& corruat in peccata grauiora. Ut igitur tantum ead-
em periculum, magni æstimandum est salutis nostri
negotium. A sacris Doctoribus tres curę & diligenter
distinguantur species: *maxima, moderata, & minima.*
prima impendenda est negotio salutis: secunda rebus
vitam humanam necessariis: tertia rebus superfluis
Matth. 13. iuxta Diuinum oraculum: *Primum quartum regnum
Dei, quod est negotium salutis, & hæc omnia adiunguntur
vobis, quę, nimirum necessaria sunt ad corporalem
sustentationem.*

Cuncta peccata venialia timenda & fugienda sunt:
in particulari ea, quę sunt magis voluntaria. Tres
eorum inordinatorum distinguuntur species: *primi, secundi,
& tertii.* Primis nulla inest culpa, quia nihil voluntarii
adest & inest eis: in secundis est aliqua culpa, quia
aliquid voluntarii, licet imperfectum, inest eis: in tertius
est plena culpa, quia plenum & deliberandum inest
voluntarium; siquidem plena conscientia, & plena
deliberatione. Hi vltimi debent vitari: omnes: quia
eos committimus sceleratim & volentes: non ita
secundi, qui committuntur ex ignorantia nature, & de
quibus intelligitur, quod *Proverb. 34* *in die cadit
inustus.* Inter hæc peccata venialia voluntaria &
deliberata, vt dictum est, maiori diligentia vitanda
sunt, quę sunt periculosiora. Hęc particulari
diligentiã fugienda sunt peccata venialia, & am-
p-

quæ sunt proximiora peccato mortali.

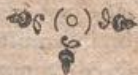
Præterea distinguunt Theologi tres species peccatorum venialium *ex genere, ex parvitate materia, & ex defectu voluntatis*: primæ speciei sunt illa, quæ crescendo intra proprium obiectum & materiam nunquam attingunt peccatum mortale: sicut est verbum otiosum, & dicere mendacium: secundæ speciei peccata venialia, intra proprium obiectum & materiam, absque eo quod transcant ad aliam speciem, sunt mortalia: veluti furari. Enimvero, si res ablata est levis momenti, & exigui valoris, est peccatum veniale; ac crescente materiâ & valore, accrescet quoque peccatum, & erit mortale: vicinæ quoque speciei peccata venialia transire possunt in mortalia. Insurgit v. g. affectus quidam odii, aut amoris sensualis: si aut nihil, aut valde parum aduertatur, non est peccatum mortale, sed veniale: si crescat aduertentia, & plenè cognoscatur, & desideretur, aut in eo anima sibi complaceat, est peccatum mortale. Præterea inter hæc peccata venialia, possunt esse mortalia, nonnulla minus vicina, aliqua verò proxima sunt peccato mortali, & hæc maiori cautela & vigilantia evitari debent: exempli causâ, intueri obiectum aliquod scandalosum est peccatum veniale, ac faciliè transire potest in mortale, quia ex cognitione facilis datur transitus ad affectum: legere librum minus honestum peccatum veniale est, si solum legatur ex curiositate aut vanitate: at per hoc medium faciliè pervenire potest ad mortale: quia ex vanitate fieri solet transitus ad sensualitatem: & quod primò legebatur ex curiositate, postea legitur cum sensualitate & maligno affectu. Tale fuit peccatum nostrorum Protoparentum: Eva namque vidit pomum curiositate aliqua ducta: ex visu transiit ad tactum, de tacto ad esum: *Vidit, tulit & comedit*. Idem dicendum est aspectu alicuius picturæ non ad eò honestæ, de spectandis comædiis haud obscenitatis: quando enim sunt huiusmodi; quod *contineant suspicia dicta vel facta* est peccatum mortale. Hæc igitur & similia peccata v. *S. Thom.* venialia præ cæteris fugienda sunt, quia facilius perpetranda ad peccatum mortale.

QUA

*Qua ratione oporteat unumquemq; effectum
in evitandis peccatis
venialibus.*

Quanta hæc esse debeat cautela & diligentia, docet sanctus Chryſoſtomus, cum ait: *Mirabile est auditum dicere audeo: maiori studio mihi videntur peccata vitanda, quam magna. Hæc sua gravitate solertes, illa sua parvitate desides nos reddunt.* Vult certe sanctus Doctor, peccatum veniale ab vna parte habet quasi malum peccati mortalis, in quantum ponit & trahit ad mortale: ab alia parte non habet bonum (vt ita loquar) eiusdem peccati mortalis, quod nos non deterret, neque timidos nos efficit, vt in mortale. Quod igitur deest peccato veniali exterrere, id diligentia & cautela nostrâ supplet debemus. Sanctus Bernardus valdè exaggerat negligentiam eorum, qui nihili faciunt & curant peccata venialia. *Nemo, ait, dicat in corde suo: leuia sunt ista, leuia sunt. venialia sunt, non curo corrigere.* Hæc enim, peccata venialia, est impœnitentia, hæc blasphemia in Spiritum sanctum, & blasphemia irremissibilis. Quæ sententia ita explicanda est: aut quod in genere peccatorum venialium sit impœnitentia, nec vnquam de his verus habeatur dolor: aut quod, qui haberet animum & propositum committendi omnia omnis generis peccata venialia, committeret peccatum mortale propter euidens periculum incurrendi illud. Pro explicandione, quantum sit periculum peccati venialis, propter magnam, quam cum mortali habet, vicinitatem. Varii Sancti Patres vtuntur comparationibus & similitudinibus. Sanctus Nazianzenus peccatum veniale comparat euidam scintillæ ignis, qua magnum excitat incendium: *Ingentem flammam exigua scintilla excitat.* Sanctus Augustinus assimilat illud granis arenæ & guttis maris: *Minutissima sunt granis arenæ: tamen si in nauim mittuntur, mergunt illam. Quia minutissima sunt gutta pluuiæ: nonne flumina implent, & domos de-*

iiciunt? Adeundem modum multa peccata venialia
 etiam per se non sunt mortalia, mortale efficiunt. Sanctus
 Ephrem vititur similitudine retis, quo capiuntur aues:
*Per ungulam detinetur avis, & tamen totum corpus ca-
 pitur.* Hoc illud ipsum est, quod dicere solebat san-
 ctus Franciscus: *Sufficit Demoni habere de nobis tenuis-
 simum capillum,* (videlicet vnicum solum peccatum ve-
 niale & habitualis) *quem fortissimum funem efficit ad at-
 ligandum,* quia vno nos trahit ad aliud, quousque nos
 inducat ad mortale. Cassianus profert similitudinem
 stillicidii, quod continuo casu cauat lapidem: sic pec-
 catum veniale continuando disponit & introducit ad
 mortale. Sanctus Thomas docet peccatum veniale
 & mortale se habere instar infirmitatis & mortis; nam
 quemadmodum febris, aut alia infirmitas disponit ad
 mortem; ita veniale ad mortale. Caietanus adiungit,
 quod sicut duplex datur ciborum genus; vnum destructi-
 uum vitæ, ut est venenum; aliud perturbativum hu-
 morum, veluti est cibus nocivus: ita peccatum mor-
 tale tollit vitam Gratia, & peccatum veniale tollit
 actus, uti supra dictum fuit. Concludam hoc pun-
 ctum sententiâ Christi, quæ magni ponderis est in hac
 materia: *Omne verbum otiosum, quod locuti fuerint Matth. 12.
 homines, reddent rationem de eo in die Iudicii* (& idem
 intelligendum est de cogitationibus & operibus otio-
 sis) Et loquitur Christus Dominus de peccato veniali
 etiam leuissimo, quod potest esse, veluti est verbum
 otiosum. Quid dicatur de cæteris grauioribus, quæ
 continuo committuntur & in tam copioso numero
 Remanet igitur probatum, peccata venialia non esse
 mala leuia, adeoque non esse flocci facienda, sed
 omni curâ & diligentia esse fugienda. Hoc idem
 adhuc nonnullis declaremus
 exemplis.

Prædicta confirmantur exem-
plis.

Legitur de sancto Aicardo, quod, quia vice quædam
extra horam consuetam monasterii se tondere con-
uit, subito eodem in loco ei comparuit Dæmon, qui
colligebat, & numerabat capillos; & numerum capil-
lorum scribebat in libro, quem secum ferebat. Inter-
rogavit eum vir sanctus, quid hoc factum intenderet.
Respondit Dæmon, se præmium accepturum, si ad rursus
de Aicardo: & subito disparuit. Sanctus hic vitam
morâ, non expectans tonsuræ finem, adiuit locum
periculi, & in præsentia aliorum Fratrum passus est culpam
suam, condignam de ea simul exigens poenitentiam.
quia Dominus Deus voluit declarare omnibus Religio-
sis, quàm gratum acceptumque habuisset huiusmodi
actum, quodque defectum commissum ei remissum
sanctum virum omnino & completè tonsuram eorum
omnes non sine miraculo. In hoc exemplo veritas
conspicitur sententia & promissio Christo: *Capillus
capite vestro non peribit*: etenim omnis actus etiam in-
nimus, seu bonus, seu malus, debitè gaudebit mercedem
in extremo Dei iudicio.

In monasterio S. Odonis erat quidam Religiosus
emplaris & bonæ vitæ, qui in agone mortis confitens
cæteris Fratribus circumstantibus & animæ suæ cura
gerentibus inelamare cœpit: *Adiuuate me, obsecro: in
raptus fui ad Tribunal Christi, Ecce teterrimus huius
generis hostis, & accusator Diabolus sæculum pleu-
micis ostentavit, quas ego pro consuetudine comedere
soli, atque à mensa deciderunt. Paulo post rursus clamavit
horrendè in modum: eni adest Diabolus, ferens sæculum
quo dixi vobis. P. st. à teum se signo Crucis communi-
cans, inter preces reddidit spiritum.* Ex quo exemplo
ligitur, quod si Dæmon ipsa mortis horâ propter
exiguos defectus nos aggredi & inuadere audeat, si pe-
ccata adeò leuia tantùm nobis ingerant timorem & ter-
rorem eo tempore, quo abhinc migrandum est, quod

non facient defectus & peccata grauiora ? quantum timorem nobis conferet multitudo peccatorum venialium non micatum, aut capillorum, sed gula, superbia, auaritia, aedia, loquacitatis, murmuratio- num, vanitatis vestimentorum & simihum?

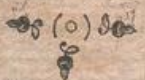
De Vandregisilo Abbate refertur, quod variis, Sur tom. 4. horrendisque nocturnis apparitionibus peccatariam so- 25. Iulii. mo quietem interturbantibus vexatus à Damone, nocte quadam, cum valde defatigatus & somni indigus esset, ultra solutum somno indulsit. Illico adfuit hostis & illudens ait: Te vigilantior hac nocte fui. Respondit Sanctus: Non dubito, sed in ruinam aliorum, & cum- lum tua damnationis. Et vir sanctus subito è lecto sur- geas alperam valde egit pœnitentiam, longo temporis spatio decumbens in niue & glacie.

De quodam alio Religioso magno Deifamulo nar- ratur, quod extremo agonis tempore magno correptus timore, tremore & sudore hæc edixerit verba: O bone Iesu, condona mihi hoc modicum, exiguum hunc defe- ctum. Et deinde circumstantes alloquendo Religio- sos, dixerit: hac horâ, hocque temporis puncto modi- ca peccata inter magna computantur. Verum suffi- ciente Beatissimâ Virgine Dei Matre, quæ ei apparue- rat, quiescens hæc seque obdormiuit in Domino. Plura alia exempla, quæ in testimonium & probationem ve- ritatis huius adduci possunt, prætermitto, sufficient iam adducta. Ad secundum progredior medium, quod est, vt manum admoveamus operi, mortifican- tes extirpantesque peccatorum venialium radices, quæ sunt passionés nostræ.

Discip. ser. 9.

Francis. Didac. in Histor. Prouin. A- rago. Ord. Prad. Hist. & Leander in Chron.

LOYSII
DERET
O V

Thom. posterior.

F Mor-

*Mortificatio passionum tollit peccata
venialium radices.*

POtest alicui in mentem venire, quod esse liberum à peccato mortali solum & vnicum medium salutem necessarium: ac fugam venialium esse solum medium vtile, non necessarium. Quod in vno sensu est, in altero falsum. Verum est, quod peccatum veniale non tollat ius ad vitam æternam, quod admodum tollit mortale: & in hoc sensu; esse liberum à peccatis venialibus non est medium ad salutem necessarium, veluti esse liberum à mortalibus; at in sensu, nimirum, quod peccatum veniale non impediat executionem salutis & ingressum ad Gloriam, falsum est: quia nihil in cœlum intrabit vllâ, seu graui seu leui, coinquinatum maculâ. Et in hoc sensu liberum à peccatis venialibus ad salutem necessarium est; tamen id minimè factu opus sit & necessarium hac vita, cum etiam in purgatorio fieri possit. Et veritate oritur necessitas, quâ ab omni peccato veniali nobis cauere, & cauere, vnde illud nascitur, quod sunt passiones nostræ inordinatæ, opportunum adhibere tenemur remedium. Sunt igitur vndecim passiones nostræ, veluti vndecim fontes aut scaturigines, vnde cunctæ (nisi virtute fræneniur) deordinationem peccata, tum grauiâ, tum leuiâ, nascuntur. Quod propter in statu originali, in quo passiones frænitæ originalis erant edomitæ, homo peccatis venialibus nequiquam subiectus erat. Modus igitur mortificandi omnes passiones est moderari passionem Amorem à qua reliquæ omnes dependent: & ordinato Amore ad verum bonum, quod est summum bonum Dei, ceteræ passiones ad eundem finem pariter ordinatæ erunt. Amor tunc dicitur inordinatus, quando inordinatus superfluo affectu vnitur creaturis. Et si affectus est, vt eas amet *super Deum*, & plus quàm Deum, Diuinam eius legem æstimet, appetiturque, tale peccatum est. Exempli causâ; quia auarus p-

S. Tho. p. 9. libus nequiquam subiectus erat. Modus igitur mortificandi omnes passiones est moderari passionem Amorem à qua reliquæ omnes dependent: & ordinato Amore ad verum bonum, quod est summum bonum Dei, ceteræ passiones ad eundem finem pariter ordinatæ erunt. Amor tunc dicitur inordinatus, quando inordinatus superfluo affectu vnitur creaturis. Et si affectus est, vt eas amet *super Deum*, & plus quàm Deum, Diuinam eius legem æstimet, appetiturque, tale peccatum est. Exempli causâ; quia auarus p-

S. Tho. 1. 2.
9. 88.

propter affectum, quem habet ad pecunias, plurius facit lu-
 erum, quam Dei legem, ideo affectus ille est pecca-
 tu mortale, veñ. si affectus inordinat⁹, qui defertur crea-
 turis, est *infra Deum*, ac Deum eiusque sanctam legem
 plurius astringit, inordinatio illa solum est peccatum ve-
 niale. Hoc affectu amat Justus plurimas res creatas,
 excedendo in earum usu, ac rectam semper retinet in-
 tentionem nihil faciendi contra præcepta Dei. Hic amo-
 ris inordinatus status est. Madum ad eundem ordinar-
 dum ac regulandum perlustremus obsequendum. Mo-
 pus est dirigere & ordinare Amorem ad verum bonum,
 quod est solum & summum bonum? quia verum obie-
 ctum, quod nostrum explet & satiat amorem, duas
 condiciones habere debet, *nullam rationem mali, om-
 nem rationem boni*. Hæ condiciones deficiunt in om-
 nibus obiectis creatis, ac in Deo duntaxat reperiuntur,
 ut manifestum est. Solutus igitur Deus veri Amoris ob-
 iectum est. Regularitatem & ordinatam primam passionem Amo-
 ris modo iam dicto, cæteræ quoque regularitatem manebunt:
 quia, quotiescunque ego amo solum Deum, & cætera
 extra Deum propter ipsum Deum: eodem modo pro-
 cedent passiones Desiderii, Gaudii, Odii, Fugæ & Tristitiæ,
 passiones appetitus concupiscibilis: quia Desiderium so-
 lum tendit ad Deum, & ad reliqua propter Deum. Eo-
 dem modo discurre de Gaudio: gaudebo de Deo, &
 de creaturis propter Deum. Et quia idem amor, qui mo-
 uet ad desiderandum bonum obiecti amati, movet et-
 iam ad odio prosequendum & fugiendum eiusdem ob-
 iecti malum, ideo reliquæ tres passiones Odii, Fugæ
 & Tristitiæ ordinantur ad peccatum: odio habendo
 peccatum, in quantum est offensa Dei, & insuper fu-
 giendo illud, ac, quando incurrimus huiusmodi offen-
 sam, concipiendo dolorem & tristitiam. Super sunt
 reliquæ passiones Irascibilis, quæ eodem modo regu-
 landæ ac ordinandæ sunt. Spe debemus confidere in
 potentia Dei: Desperatione desperare & diffidere de
 propriis viribus: Timore respicere Deum, qui *potest*
corpus & animam perdere in gehennam. Audaciâ su-
 perare difficultates, quæ in seruitio Dei occurrunt: Irâ
 denique in nos ipsos exæstuarere debemus, quando à debi-
 to, quod

to, quod Deo debemus, deficiamus & declinamus. Et
 quomodo prima passio Amoris, Dominæ instar ac-
 gna, reliquas omnes regulet & ordinet. Pro
 praxi bene capiendâ ac penetranda est hæc veritas:
 passiones animæ sint veluti feræ atroces, quæ contu-
 gnadant animam, eamque aut peccato veniali ecclia-
 re & enervare, aut mortali devorare nitantur, quod
 ab harum vna, si succumbat, in morte vitimam
 ptura sit damnationem. Ergo modò easdem mortu-
 re debemus, sacrificantes illis pedibus Crucifixi, et
 nesque ad gloriam & honorem eius offerentes. Veni-
 quia hæc passiones, estò mortificentur & sacrificemur
 Deo, sæpè tamen de nouo reuiuiscunt, & ad prius
 redeunt statum: ideo alia remedia in promptu haberi
 sunt, vt hos prauos partus & surculos subito extirpet
 & euellamus.

*Nonnulli adduntur modi ad tollendas
 culpas veniales.*

Suarez 20. **Q**uemadmodum magna facilitate committuntur
 4. disp. 11. peccata venialia; ita Diuina disposuit Promittit
 sect. 3. remedia, vt plurima nobis adsint pro illis remittendis remedia
 quorum aliqua in praxi faciliora hic adducam.
 Ac primum eadem, quæ contra peccatum mortale
 feruntur remedia, sunt etiam contra veniale peccatum
 & contra hoc efficaciora, vt sunt Contritio, Amor
 Confessio Sacramentalis. Verum ultra hæc adhuc plu-
 ra alia sunt: primum est Attritio supernaturalis. Secun-
 dum, omnis actus virtutis supernaturalis peccato veniali
 contrarius & oppositus: exempli gratiâ: propter pec-
 cata venialia Superbiæ exercere actus Humilitatis con-
 trarios. Tertium, omnis actus supernaturalis, estò non
 contrarius & oppositus, elui affirmat. S. Augustinus
 8. Aug. En. dicit: Sufficit omne opus pietatis. Quartum, sola oratio
 chir. c. 41. quâ à Deo petimus remissionem peccatorum venialium
 absque alicuius actus virtutis exercitio. Ad hæc iam
 censita remedia, vt expungant deleanque peccata venialia,
 dua requiruntur conditiones. Prima, vt nulla ad
 com-

complacencia in talibus peccatis. Secunda, ut à nobis apprehendantur tanquam media contra venialia. Quintum, sacra communio, in qua ex opere operato remittuntur peccata venialia.

Ultra hæc media dantur alia Sacramentalia, quæ, ut nonnulli volunt, ex opere operato peccata venialia remittunt, modò ad sint ambæ conditiones suprâ allatæ, nimirum, si omnis exulet complacencia, & adhibeantur tanquam media contra venialia. Huiusmodi Sacramentalia sunt septem: Aqua benedicta. Oratio Dominicalis. Confiteor, Jeiuium, Eleemosyna, peccatoris unctio seu percussio, Benedictio Episcopalis In praxi, quando capis aquam benedictam, ralem habere debes intentionem, ut eam accipias tanquam remedium contra venialia. Et sic de aliis.

Hæc sunt quindecim remedia ad expurgenda peccata venialia. Verùm super omnia vauum est efficacissimum, nempe familiaritas Dei: *Quæ est, ad amplexus cœlestis Sponsi venire, & cuius causâ, ut docet Angelicus, S. Tho. 3. p. q. 87. a. 3. Angeli sancti peccata venialia committere nequeunt, qui semper viuunt ip familiaritate & præsentia Dei, non considerando, quæ sunt ad finem, nisi in ordine ad finem, id est, non considerando creaturas, quæ sunt media, nisi in ordine ad Deum, vltimum finem.*

Possit hic quispiam petere, an ad remissionem peccatorum venialium sit necessaria Gratia? Respondeo breuiter, necessariam esse Gratiã auxiliãntem seu actualem, quâ mediante fiunt actus virtuosus supernaturales peccatorum venialium remissiuu, non verò Gratiã sanctificantem seu habitualem, quia non est opposita peccato veniali, cum similitate possint. Et quanquam remissio venialium non fit ab ipsa, ut iam dictum est, non est tamen sine ipsa: quia actus ille virtutis supernaturalis, cum est in subiecto grato, veluti supponitur, producit augmentum Gratiæ sanctificantis. Quamobrem dicitur remissionem venialium esse cû Gratia, sed non à Gratia.

Hæc de peccato veniali, & quantum ad grauitatem, & cautelam, quâ illud fugiendum, & quantum ad modum, quo iam commissum ab anima tollendum est, præ dispositione ad bonam mortem dicta sufficiant.